

Nr 313

Av herr Hagnell m. fl., om en översyn av lagen om tillsyn över stiftelser, m. m.

(Lika lydande med motionen nr 271 i Första kammaren)

Under senare år har märkts en tendens hos vissa kategorier större skattebetalare att undvika arvsskatten men ändå bibehålla inflytandet över förmögenheten genom att överföra densamma till en stiftelse. Avkastningen från stiftelsen utfäster man sig att lämna till vissa välgörande och liknande ändamål. Därigenom göres avsättningen av förmögenheten skattefri.

I styrelsen för stiftelsen kan donator insätta t. ex. egna familjemedlemmar, vilka genom styrelseuppdraget får ett viktigt inflytande över den förmögenhet, vilken de annars skulle varit arvingar till. I vissa fall kan stiftelsen ges sådan utformning, att stiftelsens styrelsemedlemmar därtill genom sitt inflytande över de företag, i vilka förmögenheten placerats — i form av t. ex. aktier — övar inflytande över hur stor avkastning förmögenheten skall komma att lämna till stiftelsen.

Det i och för sig välgörande ändamålet, för vilket avkastningen avses, blir ett biintresse för donator och arvsberättigade familjemedlemmar. Huvudintresset blir att undvika den annars kraftigt förmögensreducerande arvsbeskattningen.

Donationen görs då i sådana former, att inflytandet över förmögenheten och de företag, som ingår i densamma, ligger oreducerat i vederbörande familjs händer. Sålunda donerade förmögenheter redovisar icke sina tillgångar offentligt på liknande sätt som t. ex. ett aktiebolag är skyldigt att göra.

Metoden att på detta sätt undvika de faktiska konsekvenserna i förmögensreducerande riktning, vilka statsmakterna velat uppnå med arvsbeskattningen, leder till en situation, i vilken framför allt större förmögenheter, placerade i form av aktier i en grupp egna företag, ställs i ett avsevärt gynnsammare läge än andra i regel mindre förmögenheter, vilka av praktiska skäl är förhindrade att utnyttja stiftelseformen.

Det är inte tillfredsställande att statsmakternas intentioner på arvsskattelagstiftningens område genom detta tillvägagångssätt i allt större utsträckning motarbetas.

Mot bakgrund av dessa synpunkter hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa
om

1) en utredning i avsikt att närmare klarlägga omfattningen av dylika överföringar till stiftelser — stiftelsernas antal och förmögenhetsställning,

2) en översyn över lagen av den 25 maj 1929 om tillsyn över stiftelser.

Stockholm den 23 januari 1963

Hans Hagnell

Bo Martinsson

Hugo Bengtsson